

*Олена Павленко, д. філол. н., професор,
Маріупольський державний університет
Леся Гречуха, к. філол. н., доцент,
Черкаський державний технологічний університет*

ПРИКЛАДНИЙ ЛІНГВІСТ – ПРОФЕСІЯ НОВОГО ПОКОЛІННЯ

У сучасному глобалізованому світі, де вузький профіль майбутнього спеціаліста вже не схвалюється працедавцями, цінують різнобічні широкі знання та вміння із суміжних чи навіть різногалузевих сфер. Фахівець, що має широкий профіль гуманітарного та інформаційного характеру, а також здатний комунікувати, вчитися новому, швидко адаптуватися в змінюваних реаліях сьогодення, є затребуваним на ринку праці. Таким чином, сучасне суспільство виставляє нові вимоги до тих знань та навичок, якими має володіти сучасний фахівець-лінгвіст, вміння та навички, яким мають навчати майбутніх філологів-прикладників на студентській лаві. Це пов'язане передусім зі швидким розвитком новітніх технологій та нагальною необхідністю для спеціаліста-мовника володіти базовими програмними ресурсами для роботи з текстовим матеріалом. Отже, мета даної розвідки окреслити необхідність оволодіння здобувачами, що навчаються за спеціальністю прикладна лінгвістика, програмними засобами, направленими на всесторонню обробку текстового матеріалу.

Прикладна лінгвістика – спеціальність, спрямована на розв'язання практичних завдань у галузі не лише мовознавства, та перекладознавства, але й інформаційних технологій. Ця спеціальність орієнтована на студентів, які прагнуть стати фахівцями у сфері іноземної філології, мати фундаментальні знання з перекладознавства та лінгвістики, а також бути фахівцями з питань комп'ютерної обробки текстів природною мовою, використання інформаційно-пошукових та інформаційно-довідкових систем, вміти забезпечувати ефективний зв'язок з громадськістю. А все це наразі неможливо без знань спеціальних застосунків, оволодіти якими студенти спеціальності прикладна лінгвістика мають ще в процесі навчання. Прикладні лінгвісти – це, перш за все, спеціалісти-практики, які здатні застосовувати набуті в аудиторії знання в реальному житті та швидко адаптуватися до тих реалій, які їх оточують, до тих викликів, які перед ними постають на кар'єрному шляху з розвитком технологій та всепоглинаючій конкуренції. І саме задня того, щоб готувати конкурентноспроможних фахівців-лінгвістів, ЗВО має подбати про те, щоб їх навчання було максимально наближеним до реальності та торкалося тих сфер діяльності, де відповідні фахівці необхідні та затребувані (лінгводидактика, перекладознавство, видавнича сфера, рекламна індустрія, ІТ тощо). Таким чином, у канву освітньої програми варто включати дисципліни, що мають прикладний характер та здатні налаштувати здобувачів на ту діяльність, яку вони оберуть по закінченню навчального закладу. Здобувачі мають знати як

використовувати платформи для відео конференцій, специфіку роботи вебінарних майданчиків та бути здатними організувати й провести конференцію/вебінар, вміти створити інфографіку, інтерактивні плакати, ментальні карти, інтерактивні презентації чи інтерактивні відео, мати уявлення про особливості копірайту та рерайту тощо.

Необхідно також враховувати й той факт, що розповсюдженим наразі ще залишається помилкове розуміння сутності прикладної лінгвістики або її одностороння інтерпретація. Йдеться про поширене сприймання прикладних лінгвістів як перекладачів, фахівців, здатних оперувати кількома іноземними мовами та здійснювати переклад з/на ці мови. У такому разі підготовка майбутніх фахівців здійснюється у звичному, традиційному форматі аудиторного формату. Втім, навіть якщо брати до уваги таке розуміння специфіки прикладного лінгвіста, то наразі вже не можна оминати того факту, що перекладацькі агенції, беручи на роботу нового працівника, ставлять йому обов'язкову вимогу – знання програм автоматизованого перекладу, з функціоналом яких студенти найчастіше незнайомі. Може виникнути питання щодо недоступності відповідного програмного забезпечення, опанування яким вимагає як часу, так і коштів. Не можемо не погодитися з тим фактом, що переважна більшість програм автоматизованого перекладу дійсно є вартісною. Натомість не варто відмовлятися від можливості знайомити здобувачів з такими застосунками, звертаючись спочатку до найпростіших безкоштовних програм, що є у вільному доступі в мережі, наприклад, SmartCat, OmegaT, DejaVu, Wordfast Everywhere тощо. Робота у цих програмах дозволить здобувачу зрозуміти сутність автоматизованого перекладу та оцінити його переваги. Таким чином, готуючи студентів за спеціальністю прикладна лінгвістика вже не можна оминати впровадження у освітню діяльність низки програмних застосунків, направлених на різносторонню обробку текстового матеріалу задля підготовки висококваліфікованих та конкурентоздатних фахівців-лінгвістів. Все це стимулює розробників освітніх програм вводити у навчальні плани навчальні курси, орієнтовані на практичне застосування здобутків теорії мови в різних сферах людської діяльності.